

Handläggare
Henrik Nerlund
Telefon: 08-50829767**Till**
Stadsbyggnadskontoret

Sommaren 10 m.m., förslag till detaljplan, 2021-14709

Med anledning av stadsbyggnadskontorets remiss av rubricerat ärende vill Skönhetsrådet anföra följande.

Beslut

Skönhetsrådet avstyrker bestämt förslag till detaljplan.

Ärendet

Föreliggande ärende innebär att kulturreseptatet Hovings malmgård upphävs och att den kulturhistoriskt intressanta miljön byggs in i ett nytt byggnadskvarter. Bakgrunden till ärendet är att staden avyttrat malmgården till Einar Mattson som, kulturreseptatet till trots, önskar exploatera fastigheten. Skönhetsrådet har yttrat sig över likande planer 2023 och 2002, se bilagor.

Malmgården uppfördes 1770 av fabrikör Carl Gustaf Hoving med Casper Christian Friese som arkitekt. Under 1800-talet ägdes gården av Lars Johan Hierta och i dess anslutning växte en industrimiljö upp. Kopplingen mellan malmgården och Hammarby sjö har hela tiden varit viktig och trots att sjön sänktes 4,7 meter till havets nivå när Danvikskanalen anlades har detta samband varit intakt. För att bevara miljön samtidigt som Norra Hammarbyhamnen bebyggdes planlades fastigheten som kulturreseptat 1996.

Ett realiserande av förslaget skulle innebära att delar av parken bebyggdes, att malmgården förlorade kontakten med Hammarby sjö och att den reducerades till en gårdsbyggnad i ett nytt stadskvarter. Det befintliga kulturreseptatets intentioner skulle då helt frångås och en unik Stockholmsmiljö irreversibelt förloras. Skönhetsrådet konstaterar liksom 2023 och 2002 att planarbetet inte kan drivas vidare utan att viktiga kultur-, stads- och parkmiljövärden spolieras. Rådet anser att malmgården samt den omgivande parken bör återgå i stadens ägo och öppnas som en allmänt tillgänglig miljö i en i övrigt tätbebyggd stadsdel.

Med hänvisning till ovanstående anser rådet att planarbetet bör avbrytas och att markanvisningen återtats.

Bilaga 1 till yttrande SR 2023/254

Dnr SR 2022/32

2022-02-23

HandläggareHenrik Nerlund
Telefon: 0850829767**Till**

Stadsbyggnadsnämnden

För kännedomExploateringsnämnden
Kulturnämnden

Angående förslag till ny bebyggelse på Hovings malmgård på Södermalm

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde 2021-12-20 att påbörja ett planarbete för vård- och trygghetsboende på fastigheten Sommaren 10 (Hovings malmgård). Vid exploateringsnämndens sammanträde 2022-02-17 markanvisades området till tomträttsinnehavaren Einar Mattsson. Skönhetsrådet har därefter informerat sig om planerna och valt att yttra sig i ett tidigt skede eftersom förslaget berör flera principiella frågor. Rådet avstyrkte liknande planer 2002 (se bilaga 2). Rådet önskar anföra följande.

Planområdet består i huvudsak av fastigheten Sommaren 10 som i sin helhet utgör ett kulturresevat enligt gällande detaljplan från 1996. Fastigheten, d.v.s. både malmårdsbyggnaden och trädgården, är blåklassad enligt Stadsmuseets kulturhistoriska klassificering. Det är den högsta klassningen och innebär att bebyggelsen har kulturhistoriska värden motsvarande fordringarna för byggnadsminnen i kulturmiljölagen. Malmgården uppfördes 1770 av fabrikör Carl Gustaf Hoving med Casper Christian Friese som arkitekt. Under 1800-talet ägdes gården av Lars Johan Hierta och i dess anslutning växte en industrimiljö upp. Malmgården utmärker sig genom att den fortfarande omges av en trädgård som, trots sentida inslag som t.ex. avenbokshäckar, fortsatt har inslag av en äldre struktur med vissa bevarade parkträd. Kulturresevatet är en god representant för hur förmögna stockholmare uppförde malmgårdar för sommarvistelse under 1700-talet och särskilt intressant eftersom den än i denna dag är förhållandevis oberörd av den stora stadsutveckling som skett runt omkring från 1880 och framåt.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet10535 Stockholm
Telefon 08-50829767
Växel 08-50829000
henrik.nerlund@stockholm.se
stockholm.se/skonhetsradet

Det föreslagna vård- och trygghetsboendet skulle innebära att parken bebyggdes och att malmgården reducerades till en gårdsbyggnad i ett nytt stads kvarter. Kulturresevatets intentioner skulle då helt frångås och en unik Stockholmsmiljö irreversibelt förloras.

Skönhetsrådet konstaterar att planarbetet inte kan drivas vidare utan att viktiga kultur-, stads- och parkmiljövärden spolieras. Med hänvisning till ovanstående anser Skönhetsrådet att planarbetet bör avbrytas och att markanvisningen återtats.

Stockholm som ovan

RÅDET TILL SKYDD FÖR STOCKHOLMS SKÖNHET

Inga Varg

Henrik Nerlund

Bilaga 2 till yttrande SR 2023/254

Dnr 2002-0403
(S-Dp 2002-09171-54)2002.10.14
Till stadsbyggnadskontoret

Ang Sommaren 10, förslag till detaljplan

Med anledning av stadsbyggnadskontorets remiss av rubricerat ärende vill skönhetsrådet anföra följande.

Hovings malmgård har av stadsmuseet blåmarkerats i klassificeringskartan, vilket innebär att byggnadens kulturhistoriska värde motsvarar fordringar på byggnadsminne. I gällande plan är dessutom området kring gården markerat som kulturresevat (Q). Detta innebär att byggnaden och området idag har de starkaste skydden möjliga enligt PBL.

Rådet ställde sig redan under programskedet negativt till bostäder vid malmgården. Projektet har visserligen minskats med avseende på exploateringsgraden sedan programsamrådet men rådet anser rent generellt att nya hus inte kan uppföras på grönytan i kvarteret. Det är, anser rådet, anmärkningsvärt att projekt av den här typen överhuvudtaget kommer till stånd med tanke på de synnerligen starka skyddsbestämmelser planområdet har i gällande plan. Om inte planskydd får fungera som avsett, d v s som skydd av enskilda byggnader och platser från allvarliga förvanskning, ombyggnad och exploatering, måste man ifrågasätta varför dessa bestämmelser används överhuvudtaget.

Rådet anser således att hela inställningen till planområdet är märklig. Malmgårdens funktion var att fungera som reträttplats med odlingar för välbeställda stadsbor. Marken i kvarteret är den till malmgården tillhörande trädgården och bör som sådan inte behandlas som en överbliven grönyta möjlig att exploatera bara för att den under många år ej skötts på erforderligt vis. Enligt skönhetsrådets uppfattning bör trädgården inventeras, rekonstrueras och återplanteras såsom man gjort med vissa gårdsmiljöer i Stadsholmens ägo. En ordentligt genomförd inventering av träd och andra växter borde f ö ha varit med i underlaget till detaljplaneförslaget.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet

10535 Stockholm
Telefon 08-50829767
Växel 08-50829000
henrik.nerlund@stockholm.se
stockholm.se/skonhetsradet

Skönhetsrådet anser att ny bostadsbebyggelse och garagednfart i kvarteret Sommaren enligt detaljplanens förslag inte är förenligt med malmgårdens stora kulturhistoriska värde. Förslaget innebär

även att förståelsen för malmgården och dess funktion blir obegriplig om stora delar av trädgården bebyggs.
Skönhetsrådet avstyrker bestämt förslaget till detaljplan.

Stockholm som ovan

RÅDET TILL SKYDD FÖR STOCKHOLMS SKÖNHET

Margareta Schwartz

Göran Söderström

MH

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Magnus Henrik Erkki,Nerlund	2023-12-05
Maria Katarina,Borg	2023-12-05